

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

III. An Proprium, ut est 4um prædicabile debeat esse aptum prædicari
conversim de iis, respectu quorum est Vniversale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

toti, & interdum accidit, id est certo à natura determinato tempore, supple tantum, ut excludas Proprium 4° modo, quod semper accidit; si enim semper, etiam interdum accidit, exemplum est, canescere proprie dictum, sive quod oritur ex defectu caloris naturalis, impotentis resolvere humiditatem cerebri; non autem improprie dictum, sive proveniens vel ex morbis, vel ex gravi metu, vel ex acri studio, ut sæpe in Iuvenibus contigit.

Adde, quædam etiam bruta dici canescere, melius tamen dicerentur albescere, vel griscere, de quo Naturalistæ. Vnde, exempli causâ, Porphyrius hîc supponit, solum hominem canescere.

DCCXIX. Proprium, 4° modo, est, *Quod toti Speciei soli & semper accidit*, ut risibile respectu hominis, non autem ridere: nam quosdam interdum flevisse legimus, risisse numquam; talis fuit Christus Dominus, ut multi Patres testantur. Pro complemento

DCCXX. Petes, quid significet accidere, in illatis definitionibus.

DCCXXI. Respondeo, idem esse, quod accidentaliter, sive non essentialiter convenire, per quod tria prima prædicabilia excluduntur, & significatur Vniversale accidentale esse Genus immediatum Proprii, & non 4um prædicabile. Pro quo fit

D V B I V M II.

Que definitio essentialis Proprii 4ⁱ prædicabilis; & quorum respectu sit 4um prædicabile.

RESOLUTIO I.

DCCXXII. Dico 1°. Proprium est unum, &c. Aptum prædicari de multis pure in quale necessario, & conversim.

DCCXXIII. Dixi 1°. pure in quale: id est, pure accidentaliter, ut excludas tria prima prædicabilia, quæ prædicantur in quale-quid, sive accidentaliter essentialiter, utpotè de essentia Vniversali eorum, de quibus apta sunt prædicari, non item Proprium; sed quidpiam ab ea Metaphysicè sive ratione nostrâ dimanans; quicquid verò non est de essentia, apud Logicos, dicitur Accidens ejus, cui competit.

DCCXXIV. Dixi 2° necessario, ut excludas 5um prædicabile, quod non est necessario cum essentia connexum, id est ita, ut, si ipsum destruat, consecutivè pereat essentia; sed quod abest, & adest finè subiecti corruptione; in quo 5um quarto prædicabili opponitur.

DCCXXV. Dixi 3° conversim, de quo Dub. 3°.

RESOLUTIO II.

DCCXXVI. Dico 2°. Proprium non est 4um prædicabile respectu Speciei vel Generis simpliciter sumpti; sed respectu Speciei vel Generis personaliter sumpti. Verum antè probationem

DCCXXVII. Suppono, non solum Proprium 4° modo, sed etiam 2° modo, ad hoc prædicabile pertinere, ut v.g. esse visivum, progressivum, &c. quia ad rationem 4ⁱ. prædicabilis tantum requiritur, esse unum, &c. aptum prædicari de multis pure in quale ne-

cessario & conversim; quod totum Proprium 2° modo convenit. Hoc itaque supposito

DCCXXVIII. Probatur Resolutio, uti Disput. 6. Dub. 2°. probatum est.

DCCXXIX. Obicies tamen: Proprium est 4um prædicabile respectu ejus, respectu cuius est Proprium, non commune; sed respectu Speciei vel Generis simpliciter sumpti, est Proprium, & non commune; non verò respectu Speciei vel Generis personaliter sumpti, ergò, &c. Major patet pro 1ª parte: probatur pro 2^a, quia respectu Speciei vel Generis personaliter sumpti, est Vniversale, ac proinde commune, & non Proprium.

DCCXXX. Respondeo distinguendo majorem pro 1ª parte: Proprium est 4um prædicabile respectu ejus, respectu cuius est Proprium Metaphysicum, nego majorem: respectu ejus, respectu cuius est Proprium prædicabile, concedo majorem: aliundè verò habetur Proprium Metaphysicum; aliundè Proprium prædicabile; nam illud ab essentia Speciei vel Generis, hoc verò à conceptu confundente Individua Speciei vel Generis, in ratione aliqua, illis secundum Speciem vel Genus suum spectatis Metaphysicè propria. Hinc

DCCXXXI. Colliges, hanc prædicationem, homo simpliciter sumptus, est risibilis, esse de uno tantum, nec proinde Vniversalem, sed æqualis de æquali.

D V B I V M III.

An Proprium, ut est 4um prædicabile, debeat esse aptum prædicari conversim de iis respectu quorum est Vniversale.

RESOLUTIO I.

DCCXXXII. Dico Proprium, ut est 4um prædicabile, debet esse aptum prædicari conversim de iis respectu quorum est 4um prædicabile. Probatur, Proprium ut est 4um prædicabile, debet esse aptum prædicari necessario de iis, respectu quorum est 4um prædicabile, ergò & conversim. Prob. consequentia, quia eadem ratione, quæ aptum est prædicari de illis necessario, est aptum prædicari & conversim, ergò, &c. Probatur assumptum: quia de illis tantum consideratis secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, est aptum prædicari necessario; nam respectu aliarum rationum est verum Accidens Logicum; sed de illis consideratis secundum talem rationem, est aptum prædicari conversim, ergò, &c.

DCCXXXIII. Obicies tamen: Proprium est aptum prædicari de multis ut multis necessario; sed non est aptum prædicari de multis ut multis conversim; ergò non eadem ratione, quæ est aptum prædicari de multis necessario, est aptum prædicari de multis conversim. Ac per consequens, ut est 4um prædicabile, non debet esse aptum prædicari conversim de iis, respectu quorum est 4um prædicabile; quia illa sunt multa ut multa, ergò, &c.

DCCXXXIV. Respondeo distinguendo majorem: Proprium est aptum prædicari necessario de multis ut multis specificativè, concedo majorem, id est, Proprium debet esse aptum prædicari necessario de illis, quæ sunt multa realiter, verum est: reduplicativè, nego majorem: nam Proprium non debet esse aptum prædicari necessario de illis, quæ sunt multa realiter ut sunt reduplicativè multa realiter; alio-

qui

qui similiter Genus, Species, & Differentia deberent apta esse prædicari in quid de multis realiter, ut sunt reduplicativè multa realiter, quod impossibile est; nam cum multa realiter ut multa reduplicativè, non dicant in suo conceptu formali Genus, Speciem & Differentiam, utpotè formalissimè hoc & hoc, hæc de illis non possunt prædicari in quid, &c. eadem verò ratione, quâ Proprium est aptum prædicari de multis ut multis specificativè necessariò, est etiam aptum prædicari de multis ut multis specificativè conversim, puta secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, quia sicut in hac emanatione fluxu rationis fundatur prædicabilitas necessariò, & non in alio, ita & prædicabilitas conversim.

DECXXXV. Respondeo 2º distinguendo maiorem: Proprium secundum rationem genericam sive secundum rationem, quâ Universale est aptum prædicari de multis ut multis necessariò, concedo maiorem: secundum rationem specificam sive Differentiam, quâ Universale tale est Universale, nego maiorem: & ratio est, quia Differentia divisiva non includit Genus.

DECXXXVI. Instabis Proprium non est Universale ut prædicabile necessariò de multis consideratis secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, ergò nec ut est 4um prædicabile debet esse aptum prædicari conversim de iis, respectu quorum est Universale, consequentia patet; probatur antecedens, quia Universale est unum, &c. aptum prædicari de multis; sed illa multa, de quibus Proprium est prædicabile necessariò, considerata secundum rationem à qua fluxu rationis emanat, non sunt multa, ergò, &c. Probatur hæc minor: quia illa ratio est Genus, si Proprium genericum; Species, si specificum, ergò, &c.

DECXXXVII. Respondeo 1º, retorquendo argumentum in Genus, Speciem, & Differentiam: Genus non est Universale ut prædicabile ut pars materialis de multis consideratis secundum essentiam Universalem; Species non est Universalis ut prædicabilis ut tota essentia de multis consideratis secundum essentiam Universalem: Differentia non est Universalis ut prædicabilis ut pars formalis de multis consideratis secundum essentiam Universalem; ergò nec Genus, ut est 1um prædicabile, debet esse aptum prædicari ut pars materialis de iis, respectu quorum est Universale, & sic proportionaliter de Specie & Differentia Philosophandū. Negabis procul dubio hanc consequentiam, quæ tamen patet, posito antecedenti vero, quod proinde probatur: quia Universale est unum aptum prædicari de multis, qualia non sunt illa multa, considerata secundum essentiam Universalem, nam hæc est una illorū essentia.

DECXXXVIII. Respondeo 2º admissio antecedenti; negando consequentiam; sicut enim aliud est, Proprium non esse Universale ut prædicabile necessariò, quàm sit Proprium ut 4um prædicabile non esse prædicabile necessariò; nam 4um prædicabile in suo conceptu formali præter prædicabile necessariò, dicit Universale: ita aliud est Proprium non esse Universale ut prædicabile necessariò, id est, conversim, quàm sit Proprium ut 4um prædicabile, non esse prædicabile conversim. Unde Species Universalis, puta Genus, Species, Differentia, &c. sunt Universales, sive aptæ prædicari de multis secundum rationem suam genericam, non verò secundum Differentiam suam specificam importatam per ly ut pars materialis, ut tota essentia, ut pars formalis, necessariò sive conversim, &c. alioqui eidem idem bis sub

duplici ratione conveniret: quare, sicut Genus, Species, Differentia, &c. habent rationem Universalis per respectum ad multa ut multa, & rationem talis Universalis per respectum ad multa considerata secundum unam essentiam Universalem; ita Proprium habet rationem Universalis per respectum ad multa ut multa; rationem verò talis Universalis sive prædicabilis necessariò seu conversim, per respectum ad multa considerata secundum unam rationem Universalem, à qua emanat. Ex his

DECXXXIX. Colliges, Proprium 2º modo, ut esse visivum, esse aptum habere duos pedes, &c. respectu prædicati communis hominibus, & avibus, nobis innominati, non minus prædicari conversim de iis, respectu quorum est Proprium 2º modo, quàm necessariò, puta secundum rationem, à qua emanat, in illis contentam; ac proinde Proprium 2º modo esse prædicabile conversim respectu eorum omnium, respectu quorum est prædicabile necessariò.

DVBIVM IV.

An Proprium sit 4um prædicabile sumptum in concreto, an in abstracto pro sua forma.

ANTE Resolutionem
DECXL. Suppono, Dubium procedere de definito quod, & accidentali in definitione Proprii, ut v.g. de risibili, progressivo, &c. an ut risibile, progressivum, &c. an ut risibilitas, progressivitas, &c. sit 4um prædicabile. Hoc præmissio, sit

RESOLUTIO I.

DECXLI. Ico 1º. Proprium ut sic sumptum non potest esse 1um prædicabile in concreto.

DECXLI I. Probatur, quia in concreto non est aptum affirmari de multis in quale; sed 4um prædicabile debet esse tale, ergò, &c. Probatur major, quia in concreto omnia affirmantur ut idem, ut æquale de æquali, &c. nihil verò sibi ipsi Accidens, in identitate æqualia non sunt sibi ipsis Accidens, &c. ergò, &c.

DECXLI II. Confirmatur, risibile v.g. in concreto importat ea omnia confusè, de quibus aptum est affirmari; sed illa non sunt apta affirmari de se ipsis ut Accidens, ergò nec risibile in concreto, ac per consequens in concreto non potest esse, &c.

DECXLIV. Pro Solutione objectionis, quæ communiter objicitur; Proprium non esse quidem aptum affirmari de multis, secundum quod dicit in recto, bene autem secundum quod dicit in obliquo, vide Responsionem ad similem objectionem, Disp. 31. Dub. 2º.

RESOLUTIO II.

DECXLV. Ico 2º. Proprium ut sic sumptum, est 4um prædicabile in abstracto.

DECXLVI. Probatur. Risibile v.g. aliquo sensu est 4um prædicabile, non in concreto, ut Resolutione 1ª vidimus, & alioqui ut supra dictum est, omnia prædicabilia essent eodem modo prædicabilia, scilicet ut æquale de æquali, ergò in abstracto.

DECXLVII. Confirmatur. Risibilitas v.g. in abstracto est unum, &c. aptum affirmari de Petro, Paulo, &c. pure in quale necessariò, ergò est 4um prædicabile. Consequentia tenet à definitione: major patebit Solutione argumentorum, pro qua vide Disp. 31. Dub. 2um.